

לתשומת-לב: במקרה של שוני בין נוסח זה לנוסח שפורסם ברשומות - הפרסום ברשומות מחייב.

מבחנים לחלוקת כספים לצורך תמיכה של משרד המשפטים במוסדות ציבור ובגופים המשמשים אפוטרופוסים לחסרי אמצעים¹

לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985

בהתאם לסעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985² (להלן - החוק) ולהוראת תכ"ס 6.2 בדבר תמיכה בגופים אחרים, ובהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, מתפרסמים בזה מבחנים לחלוקת כספים לצורך תמיכה של משרד המשפטים (להלן - המשרד) במוסדות ציבור ובגופים המשמשים אפוטרופוסים לחסרי אמצעים, כמפורט במבחנים אלה:

1. כללי

(א) ועדת התמיכות של משרד המשפטים (להלן - הוועדה), תדון במתן תמיכות מתקציב המשרד בהתאם לנוהל להגשת בקשות לתמיכה מתקציב המדינה במוסדות ציבור ולדיון בהן³ (להלן - הנוהל) ובהתאם למבחנים אלה.

(ב) התמיכה עצמה צריך שתינתן, אם אכן נכון וראוי לתתה, על פי עקרונות של סבירות ושוויון בין מקבלי התמיכות השונים.

(ג) בבואה לדון ולהחליט בכל בקשה לתמיכה, תשקול ועדת התמיכות את כל נסיבותיו של העניין, ותישם את המבחנים שנקבעו באופן שוויוני, אחיד וענייני.

(ד) כל שיקוליה של ועדת התמיכות יהיו עניינים, והיא תפעיל אמות מידה מקצועיות, ככל שיידרש לפי העניין; החלטות ועדת התמיכות יהיו מנומקות.

2. מטרות התמיכה

התמיכה מיועדת לתאגידי אפוטרופסות ולאפוטרופסים מקצועיים המשמשים אפוטרופוסים לחסרי אמצעים כמפורט במבחנים אלה.

¹ י"פ 7125 התשע"ו, עמ' 350; תוקן י"פ 7356, ג' בתשרי התשע"ז (05.10.2016) בעמ' 2.

² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשנ"ב, עמ' 34.

³ י"פ התשע"ג, עמ' 3172.

לתשומת-לב: במקרה של שוני בין נוסח זה לנוסח שפורסם ברשומות - הפרסום ברשומות מחייב.

3. הגדרות

במבחינים אלה-

"אפוטרופוס מקצועי"- אדם המשמש אפוטרופוס לשלושה אנשים לפחות שאינם קרוביו ;

"בקשת הכרה"- בקשה המוגשת על ידי תאגיד אפוטרופוסות להכרה באדם מסוים כחסר אמצעים ;

"אדם המתגורר בקהילה"- אדם שמונה לו אפוטרופוס ואינו מאושפז, לרבות אדם כאמור המתגורר בבית אבות ביחידה של דיור מוגן לעצמאים ;

"אדם מאושפז"- לרבות אדם שמונה לו אפוטרופוס המתגורר בהוסטל, בית אבות, פנימייה, דיור מוגן ובכל מוסד אחר, לרבות אדם כאמור המתגורר באומנה כהגדרתה בסעיף 2 לחוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016⁴, אך למעט אדם כאמור המתגורר בבית אבות ביחידה של דיור מוגן לעצמאים ;

"חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות" – חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, התשכ"ב - 1962

"חסר אמצעים" – אדם שמתקיימים לגביו כל התנאים הבאים :

(1) מי שבית המשפט מינה לו אפוטרופוס לפי סעיף 33 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות ;

(2) האפוטרופוס שמונה לתפקיד כאמור בפסקה (1) הוא תאגיד אפוטרופוסות ;

(3) מתקיימים לגביו אחד משני התנאים הבאים :

(א) משולמת לו אחת מהקצבאות הבאות לפחות, ואין לו הכנסה חודשית ממקור אחר :

(1) גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980⁵ (להלן- חוק הבטחת הכנסה) ;

(2) תשלום מכוח חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב- 1972⁶ ;

(2א) קצבת נכות לפי פרק ט' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן- חוק הביטוח הלאומי) ;

(3) קצבת נכות וקצבה חודשית נוספת לפי פרק ט' לחוק הביטוח הלאומי⁷, לרבות תוספת בעד ילדים או בני זוג אם ישנם ;

(4) קצבת זקנה מכוח פרק י"א לחוק ביטוח לאומי ;

⁴ ס"ח התשע"ו, עמ' 586

⁵ ס"ח תשמ"א עמ' 30 ; תשע"ח עמ' 78.

⁶ ס"ח תשל"ב עמ' 87 ; תשע"ב עמ' 162.

⁷ ס"ח תשנ"ח עמ' 210.

לתשומת-לב: במקרה של שוני בין נוסח זה לנוסח שפורסם ברשומות - הפרסום ברשומות מחייב.

- (5) קצבת זקנה לנכה כמשמעותה בסעיף 251 לחוק ביטוח לאומי ;
- (6) אדם המתגורר בקהילה- תשלום גמלת סיעוד מכוח פרק י' לחוק ביטוח לאומי ;
- (7) אדם המתגורר בקהילה- תשלום קצבת שירותים מיוחדים מכח סעיף 206 לחוק ביטוח לאומי ;
- (8) קצבת ילדים מכוח פרק ד' סימן ב' לחוק ביטוח לאומי ;
- (9) קצבת ילד נכה מכוח פרק ט' סימן ו' לחוק ביטוח לאומי והתקנות שהותקנו מכוחו ;
- (10) קצבת הבטחת הכנסה לילד יתום או נטוש כהגדרתם בתוספת הראשונה לחוק הבטחת הכנסה ;
- (ב) יש לו הכנסה חודשית שאינה עולה על גובה הקצבה להבטחת הכנסה ;
- (4) אין בבעלותו נכסי מקרקעין ולחלופין הוא בעלים של נכס מקרקעין אחד לכל היותר המשמש כמקום מגוריו, מקום מגורי הורה, בן זוגו או ילדו ; היה הנכס משמש קרוב משפחה אחר אשר אינו משלם דמי שכירות עבור שימוש בנכס, רשאית ועדת התמיכות במקרים חריגים לאשר את ההכרה כחסר אמצעים אם שוכנעה כי יש הצדקה לכך בנסיבות העניין ;
- (5) סך כל הכספים הנמצאים בבעלותו, למעט קרן פנסיה וביטוח מנהלים שטרם הגיע מועד פירעונם אינם עולים על גובה הסכום הקבוע כ"סכום שאינו בא בחשבון" לפי סעיף 9(ג)(1) רישא לחוק הבטחת הכנסה ;
- "ילד" - כהגדרתו בסעיף 238 לחוק ביטוח לאומי ;
- "מינוי כללי" - מינוי אפוטרופוסות על כלל ענייניו של האדם ;
- "מינוי רכוש" - מינוי אפוטרופוסות על ענייניו הרכשיים של האדם ;
- "מינוי לעניינים אישיים" - מינוי אפוטרופוסות על העניינים האישיים של האדם, כהגדרתם בסעיף 32א לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, ובלבד שהאפוטרופוס מוסמך לקבל מידע על רכושו של האדם לצורך הגשת בקשת ההכרה בו כחסר אמצעים ;
- "שכר טרחה" - שכר מכח תקנה 5(א) לתקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות (כללים בדבר קביעת שכר לאפוטרופוסים), התשמ"ט-1988 ובהתאם להסדר שאושר בבית המשפט לענייני משפחה בירושלים בתמ"ש 55182-01-19 האפוטרופוס הכללי מחלקה משפטית - הנהלה נ' המרכז הישראלי לאפוטרופוסות - הקרן לטיפול בחסויים ואח' ;
- "שנה קודמת" - השנה הקלנדרית שקדמה לשנה שבעדה מבוקשת התמיכה ;
- "שנת התמיכות" - השנה הקלנדרית שבעדה מבוקשת התמיכה ;
- "תאגיד אפוטרופוסות" - תאגיד העוסק במתן שירותי אפוטרופוסות, לרבות "אפוטרופוס מקצועי", הפועל לפי הוראות הדין ועל פי ההנחיות שימסור לו האפוטרופוס הכללי, שבנוסף לכך פורסמו, לנוחיות הציבור, באתר האינטרנט של האפוטרופוס הכללי שכתובתו www.justice.gov.il/units/apotroposklali .

לתשומת-לב: במקרה של שוני בין נוסח זה לנוסח שפורסם ברשומות - הפרסום ברשומות מחייב.

4. גובה התמיכה החודשי

- (א) גובה התמיכה החודשי בתאגיד אפוטרופוס ייקבע בהתאם לחלקו היחסי של כל תאגיד מתוך תקציב התמיכה הכולל, שיחושב לפי היחס בין שכר הטרחה הכולל לו היה זכאי אותו תאגיד באותה שנת תקציב עבור כלל חסרי האמצעים בטיפולו לבין שכר הטרחה הכולל שהיו זכאים לו יתר התאגידים עבור אותה שנת תקציב.
- (ב) אם תאגיד האפוטרופוסות שימש אפוטרופוס לאדם חסר אמצעים במשך חלק יחסי מחודש מסוים, יחושב השכר בעד אותו חודש באופן יחסי, על ידי מכפלת השכר המתאים במספר הימים בהם שימש אפוטרופוס, חלקי מספר ימי החודש כאמור.
- (ג) לאחר בחינת הבקשות בהתאם לנוהל, תימסר הודעה לכל אחד מתאגידי האפוטרופוסות בדבר התמיכה הצפויה לו
- (ד) תשלומי התמיכה יחולקו אחת לרבעון, ככל שניתן באמצע הרבעון; תאגיד האפוטרופוסות יגיש לאפוטרופוס הכללי בתום כל רבעון רשימה מפורטת של כל חסרי האמצעים, שהוכרו על ידי האפוטרופוס הכללי כמפורט בסעיף 5, שתאגיד האפוטרופוסות שימש להם אפוטרופוס ברבעון שחלף; הרשימה תכלול התייחסות למקום המגורים, לרבות קהילה ואשפוז, סוג המינוי ותקופת האפוטרופוסות.
- (ה) תאגיד האפוטרופוסות יהיה זכאי לכלול ברשימת חסרי האמצעים הרבעונית רק אנשים שקיבלו הכרה כחסרי אמצעים מהאפוטרופוס הכללי כמפורט בסעיף 5.
- (ו) גובה התשלום הרבעוני יקבע על ידי האפוטרופוס הכללי לאחר בדיקת ואישור הרשימה שתוגש על ידי תאגיד האפוטרופוסות.
- (ז) בסוף השנה יבוצע קיזוז ועדכון סך כל התמיכות ששולמו בהתאם לשינויים שחלו במספר האנשים או סיווגם, בעד שולם ברבעונים הקודמים.
- (ח) סכום התמיכה לכל תאגיד אפוטרופוסות לא יעלה על סכום שכר הטרחה.

5. הליך הכרה כחסר אמצעים

- (א) הכרה באדם כחסר אמצעים נמצאת בסמכותו ובאחריותו של האפוטרופוס הכללי.
- (ב) תאגיד אפוטרופוסות יגיש לאפוטרופוס הכללי בקשה פרטנית בעד כל אדם לשם קבלת הכרה בו כחסר אמצעים, על גבי טופס ייעודי ולפי ההוראות ולהנחיות האפוטרופוס הכללי, כפי שיפורסמו באתר האפוטרופוס הכללי;
- (ג) תאגיד האפוטרופוסות יגיש את בקשות ההכרה סמוך ככל שניתן למועד שבו נודע לו שהאדם עומד בקריטריונים הנדרשים להכרה כחסר אמצעים במועד שנקבע באותה שנה להגשת הבקשות לתמיכה, וזאת במקביל להגשת הבקשה לקבלת תמיכה; יובהר, כי אין בהגשת הבקשה כדי להבטיח מתן תמיכה והכל בכפוף למבחנים אלה ולאישור תקציב התמיכות;
- (ד) האפוטרופוס הכללי יבחן את הבקשות ויודיע לתאגיד האפוטרופוסות האם מתקיימים התנאים להכרה באדם כחסר אמצעים;

לתשומת-לב: במקרה של שוני בין נוסח זה לנוסח שפורסם ברשומות - הפרסום ברשומות מחייב.

(ה) תאגיד האפוטרופסות מחויב להודיע לאפוטרופוס הכללי בכתב על שינוי בנסיבות שיש בו כדי לשלול מהאדם את ההכרה כחסר אמצעים או בכל מצב אחר בו התאגיד חדל לשמש אפוטרופוס של חסר אמצעים וזאת בתוך 14 ימים ממועד שינוי הנסיבות או ממועד שנודע לו על שינוי הנסיבות האמור, לפי המוקדם מביניהם.

(ו) תאגיד אפוטרופסות שקיבל תמיכות בשנה הקודמת, יגיש לאפוטרופוס הכללי עד יום 1 בדצמבר בשנה הקודמת רשימה מרוכזת של האנשים שהוא משמש להם כאפוטרופוס, ואשר אושרו כחסרי אמצעים לשנה הקודמת, לשם הארכת האישור שניתן להם לשנת התמיכות.

6. תנאים נוספים למתן התמיכה

(א) במסגרת הבקשה לתמיכה לא יבקש תאגיד האפוטרופסות תמיכה בשל הוצאות שהוצאו בעד כל פעילות אחרת שאינה נוגעת למתן שירותי אפוטרופסות (להלן - הפעילות הנתמכת).

(ב) תנאי לקבלת תמיכות הוא התחייבות תאגיד האפוטרופסות כי לא יגבה שכר טרחה או הוצאות, מאדם חסר אמצעים מעבר להפרש שבין סך התמיכה שהתקבלה עבורו לבין שכר הטרחה

(ג) הוגשה בקשה להכרה באדם כחסר אמצעים, לא יגבה תאגיד האפוטרופסות שכר טרחה מהאדם החל ביום הגשת הבקשה להכרה וכל עוד לא נדחתה הבקשה להכרה.

(ד) אם האדם לא יהיה זכאי להכרה כחסר אמצעים, תאגיד האפוטרופסות יהיה זכאי לפעול לקבלת שכר טרחה רטרואקטיבית ממועד הגשת הבקשה.

(ה) רישום הכנסות והוצאות התאגיד בספרי הנהלת החשבונות בעד הפרויקט הנתמך יעשה בהפרדה משאר הפרויקטים שמקיים התאגיד, הדיווח על ביצוע הפעילות הנתמכת יעשה בהתאמה ובנפרד משאר הפעילויות של התאגיד.

(ו) המשרד יהיה רשאי על פי שיקול דעתו, לבצע ביקורות כספיות, בדיקות וביקורות איכות על הפעילות הנתמכת; התאגיד ישתף פעולה עם פעולות הביקורת והבדיקה מטעם המשרד וימסור לו כל מידע נוגע לדבר שידרש לשם כך.

7. הוראות נוספות

(א) סך כל התמיכה ממשרדי ממשלה וממקורות אחרים לא יעלה על 90% מעלות הפעילות של התאגיד בתחום האפוטרופסות.

(ב) כל הוראות הנוהל יחולו על מבחני תמיכה אלו, ובכלל זה סעיף 8(כו) לנוהל שעניינו עלות שכר של בעלי תפקיד ניהולי במוסד ציבור נתמך.

8. תחילה

תחילתו של מבחן זה ביום 1 בינואר 2021 (י"ז בטבת התשפ"א)

בנימין גנץ

ממלא מקום שר המשפטים